106094 - Forex Sisteminde Döviz Ticareti Yapmak Ve SWAP Karşılığında Ücret Ödemek

Soru

İnternette Forex sisteminde para ticareti yapmak caiz mi? Sözleşme bitiminden bir veya iki gün para teslimini geciktirmenin hükmü nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Karşılığını teslim alma ve parayı bekletme ücreti gibi faize neden olacak şartların oluşmaması şartıyla para ticareti yapmak caizdir. Teslim alma şartıyla ilgili detaylı bilgi için (72210) nolu sorunun cevabına bakınız. Ancak para bekletme ücreti ve marj ticareti hususunda İslam Fıkıh Komitesi'nin kararı (Mekke 10-14,03,1427) mevcuttur:

"Allah'a hamd olsun, salat ve selam kendisinden sonra peygamber olmayan Muhammed'in üzerinde olsun.

Marj Ticareti, Yani Müşterinin satın almak istediği malın küçük bir karşılığını ödemesi, aracı/banka vb. geri kalan ücreti borç olarak ödemesi ve alım sözleşmesi borç karşılığında rehin olarak aracıda kalmasıdır.

Konunun detaylıca araştırılması sonucunda komide bu işlemin şu hususları kapsadığı anlaşılmıştır:

1-Ticaret: (Kazanç amacıyla alışveriş) bu ticaret genellikle yaygın olan dövizlerle, hisse senedi vb. Opsiyon sözleşmelerini, vadeli işlem sözleşmelerini ve piyasa endekslerinde alım satım işlemlerini içerebilir.

2-Borç: Aracı banka ise doğrudan, aracı banka değilse başka bir taraf aracılığıyla müşteriye aracı

tarafından sağlanan tutardır.

3-Faiz: “Bekletme ücreti” işlemiyle faize girilir. Yatırımcının aynı gün içerisinde işlemi elden çıkarmaması halinde borcun belirli bir yüzdesi ya da götürü şeklinde bir meblağ olabilecek koşullu faizidir.

4-Komisyonculuk: yatırımcının/müşterinin kendisi aracılığıyla alım satım yapması sonucunda elde ettiği miktardır ve alış veya satış değerinin üzerinde anlaşmaya varılan yüzdesidir.

5-Ticari Rehin, müşteri emtia fiyatındaki düşüş oranında ipoteği artırmadığı müddetçe müşterinin zararı marj tutarının belirli bir yüzdesine ulaşırsa kendisine bu sözleşmeleri satma ve borcu tahsil etme hakkını veren, aracının ticaret sözleşmelerini borç miktarına tabi tutmak için müşteri tarafından imzalanan taahhüttür.

Komite, bu tür işleminin aşağıdaki sebeplerden dolayı şer’i açıdan caiz olmadığını görmektedir.

Birincisi: Bekletme ücreti olarak adlandırılan SWAP işlem, açıkça haram olan faiz içermemektedir. Zira borç miktarı üzerinde fazlalık söz konusudur. Yüce Allah şöyle dedi: “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz, faizden geriye kalanı bırakın. Eğer böyle yapmazsanız, Allah ve Resûlüyle savaşa girdiğinizi bilin. Eğer tövbe edecek olursanız, anaparalarınız sizindir. Böylece siz ne başkalarına haksızlık etmiş olursunuz, ne de başkaları size haksızlık etmiş olur.” (Bakara/ 278-279)

İkincisi: Aracının müşteriye ticaretin kendi aracılığıyla olmasını şart koşması, avans ve komisyonculuk işleminin aynı sözleşmede yer almasına neden olur, bu da; avans ve satışın birleştirilmesi anlamındadır. Şüphesiz bu iki işlemin bişleştirilmesi şeriatta yasaktır. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu: “ Hem veresiye hem satış helâl olmaz.” (Ebu Davud 3/384, Tirmizi 3/526) zira bu işlemde borçtan istifade edilmiştir. Oysa fıkıh alimleri, borçtan sağlanan her türlü yarar faizdir.

Üçüncüsü: Uluslararası piyasalarda işlem gören bu ticaret genelde haram içeren sözleşmeler içerir. Bunlardan bazısı ise

1-Tahvil ticareti. Bu işlem haram olan faiz türüdür. (İslam Fıkıh Komitesi kararı)

2- Ayrım yapmaksızın şirketlerin hisse senetleriyle ticaret: İslam Fıkıh Komitesi esas işi veya bazı işlerinde faiz olan şirketlerin hisselerinde ticaret yapmanın haram olduğuna karar vermiştir.

3-Döviz alımı satımında genelde tasarruf yetkisi veren şeri bir teslim alma uygulanmamaktadır.

4- Opsiyon sözleşmeleri ve vadeli işlem sözleşmelerinde alım satım ve Cidde'deki İslam Fıkıh Akademisi'nin altıncı oturumunda (63) sayılı kararı, opsiyon sözleşmelerinin şeriata göre caiz olmadığını, çünkü sözleşme konusu ne para ne de bir yarar olmadığı gibi mali bir hak değildir. .. vadeli işlem sözleşmeleri ve endeks sözleşmeleri aynı hükümdedir.

5-Aracı bazı durumlarda sahip olmadığını satar. Şüphesiz sahip olmadığı bir şeyi satmak şeriatta yasaktır.

Dördüncüsü:

Bu işlem, başta müşteri (yatırımcı) olmak üzere işlem yapan taraflara ve genel olarak toplum ekonomisine ekonomik zararlar vermektedir. Çünkü hızla zengin olmak ve meşru olmayan yollardan başkalarının birikimlerini elde etmek amacıyla, borçları büyütmek ve çoğu zaman aldatma, yanıltıcılık, söylenti, tekelcilik, dolandırıcılık ve fiyatlarda güçlü ve hızlı dalgalanmaları içeren riskler almaya dayanmaktadır. Paranın yanlış bir şekilde transfer edilmesinin yanı sıra, parayı hukuka aykırı olarak tüketmeye benzetmektedir. Toplumu gerçekten verimli ekonomik faaliyetlerden ekonomik olarak verimsiz bu risklere taşımakta ve toplumda ciddi kayıplara ve zararlara neden olan şiddetli ekonomik şoklara yol açabilmektedir.

Komite, finans kuruluşlarına faiz ve şüphe içermeyen meşru finansman yöntemlerini izlemelerini tavsiye ederken müşterilerine ve genel ekonomiye zarar vermeyen şer'i ortaklık vb. işlemleri tavsiye eder. Muvaffakiyet Allah'tandır.

İslami Fıkıh Komitesi Dergisi sayı 22 s. 229

En iyisini Allah bilir.